

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Värekulla

- Områdeskod
SE0310706

- Bevarandeplanen
reviderad/fastställd
2016-12-12
2005-09-06

- Beteckning
0600-40-0706

Bakgrund

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut Natura 2000-områden. Genom utpekandet åtar sig länderna att naturmiljöerna och arterna i varje område långsiktigt ska bevaras. Natura 2000-nätverket är viktigt i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I de båda direktiven listas särskilt värdefulla naturmiljöer och arter.

Bevarandeplan

Bevarandeplanen beskriver området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturmiljöer och arter som ska vara i gynnsamt bevarandetilstånd. Även vad som kan påverka Natura 2000-området negativt, behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, liksom uppföljning beskrivs också. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen och kan revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras.

Lagstiftning

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kapitlet 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd krävs inte för de åtgärder som behövs för skötseln av naturmiljöerna i området. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett underlag för prövningar av eventuella åtgärder i Natura 2000-området.

Kontakt

Vid frågor om Natura 2000 kontakta Länsstyrelsen:

- Telefon växel: 010-22 36 000
- E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0310706 Värekkulla

Kommun: Eksjö

Områdets totala areal: 3,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2005-09-06

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras så att området på bästa sätt bidrar till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

I Natura 2000-området Värekkulla är de prioriterade bevarandevärdena de hävdade betesmarkerna med dess värdefulla och artrika flora. Det främsta syftet är att bevara naturtypen silikatgräsmark.

Motivering: Området har mycket höga värden knutna till de olika typerna av öppen betesmark (silikatgräsmarker, fuktängar). Silikatgräsmark är en prioriterad naturtyp inom EU och betydelsefull för bland annat hotade kärlväxter Hävdade fuktängar är viktiga för den biologiska mångfalden inom flera artgrupper, t.ex. fjärilar, fåglar och vildbin.

Prioriterade åtgärder: Årligt bete. Vid behov röjning av sly och igenväxningsvegetation.

Beskrivning av området

I ett barrskogsdominerat landskap ligger gården Värekkulla på krönet av en kulle.

Betesmarken är ovanligt artrik och välhävddad. Det är av största vikt att marken fortsätter hävdas för att värdena ska finnas kvar. Betesmarken har en värdefull kärlväxt- och svampflora med bl.a. spindelört och musseronvaxskivling. Trädskiktet är omväxlande med arter som ek, asp, björk och oxel, men tyvärr för tät i vissa delar. Flera av ekarna är grova och gamla. I byn finns också ett flertal äldre, tidigare hamlade askar. En äldre åker, omgärdad av både trädgårdsgård och stenmur, ingår i betesmarken.

För närvarande ingår endast den västra av betesmarkerna vid Väre kulla i Natura 2000. Även den östra betesmarken har dock höga naturvärden, och det är angeläget att även dessa marker fortsätter att hävdas på ett sätt som bevarar deras naturvärden.

Vad kan påverka negativt

Det största hotet mot området är utebliven eller otillräcklig skötsel. Minskad eller upphörd hävd leder på sikt till igenväxning med buskar och träd samt utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.

Generella hot som riskerar att försämra mångfalden av arter och strukturer i området kan t.ex. vara:

- Försämring eller förlust av grässvål t.ex. på grund av vildsvinsbök.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Spridning av växtnäringssämnen eller bekämpningsmedel, även tillskottsutfodring eller sambete med gödslade betesmarker eller vall kan indirekt innebära en tillförsel av näringsämnen.
- Användning av avmaskningsmedel som är negativt för den dynglevande skalbaggsfaunan.
- Avverkning av äldre träd eller buskar med höga naturvärden.
- Igenväxning kring äldre träd eller buskar av ljuskrävande arter, främst ek. Även äldre hamlade träd kan vara känsliga för beskuggning/konkurrens.
- Markexploatering eller annan förändring av markanvändningen i objektet eller i angränsande område, t.ex. skogsplantering, dikning, täktverksamhet eller samhällsbyggande i olika former.
- Inplantering/sådd av arter annat än i naturvårdssyfte.
- Körning med tunga fordon vid olämpligt väglag, eller annan verksamhet som orsakar bestående markskador.
- Anläggande av längre eller kortare upplag eller dumpning av avfall, jord, sten, grus foder etc.

Generella texter kring vad som påverkar naturtyper och arter negativt finns även i Naturvårdsverkets naturtyps- och artspecifika vägledning.

Bevarandeåtgärder

Vid behov tecknande av skötselavtal/miljöstödsavtal.

Aktuella skötselåtgärder är årligt bete, vid behov röjning av sly och annan igenväxningsvegetation.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna

har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6270 - Silikatgräsmarker**

Areal: 3,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen silikatgräsmark dominerar i området. I floran finns arter som gullviva, solvända och darrgräs men även rödlistade arter som spindelört och musseronvaxskivling. Det finns även värden knutna till betesmarkens äldre träd, t.ex. har arten almlav noterats.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Silikatgräsmarkerna ska vara artrika, präglade av en lång hävdkontinuitet och ha en naturlig näringsstatus. Naturtypen ska hållas öppen, ett mindre inslag av hävdpräglade, solbelysta träd och buskar gynnar normalt områdets artmångfald och får förekomma. Betestrycket ska vara tillräckligt för att främja den biologiska mångfalden, framförallt i form av ängs- och betesmarksarter. Typiska arter för naturtypen som t.ex. jungfrulin, bockrot och prästkrage ska vara vanligt förekommande. Typiska insektsarter av t.ex. fjärilar och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka i frekvens och utbredning. Förekomsten av spindelört och musseronvaxskivling skall vara stabil eller öka. Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 3,4 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda.

6410 - Fuktängar

Areal: 0,25 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen finns centralt i betesmarken.

Mer generell information om naturtypen finns i Naturvårdsverkets naturtypsspecifika vägledning.

Bevarandemål

Fuktängarna ska ha präglats av en lång beteskontinuitet och ligga på fuktig-blöt mark med naturlig hydrologi. Naturtypen ska vara öppen, men ett mindre inslag av hävdpräglade, solbelysta träd och buskar gynnar normalt områdets biologiska mångfald och får förekomma. Hävdtrycket ska vara tillräckligt för att främja en hög artrikedom inom flera artgrupper, t.ex. fjärilar, bin, fåglar och kärlväxter. Typiska arter för naturtypen som t.ex. gökblomster, hirsstarr och sumpmåra ska vara vanligt förekommande. Arealen fuktäng ska vara minst 0,2 hektar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd: Naturtypen är ganska välbevarad, och har i huvudsak kvar viktiga strukturer och funktioner, eller kan med relativt små insatser restaureras så att strukturer och funktioner återskapas. Förutsättningarna för att bevara naturtypens värden på lång sikt är goda om man bortser från naturtypens begränsade yta inom området.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Jönköpings län 1989, Ängs- och hagmarker i Eksjö kommun, Länsstyrelsens meddelande 1989:1

Uppgifter från ängs- och betesinventeringen, databas Jordbruksverket

Uppgifter från länsstyrelsen hotartsregister, databas länsstyrelsen

Ekonomisk karta från 1950-talet

Modernt ortofoto

Bilagor

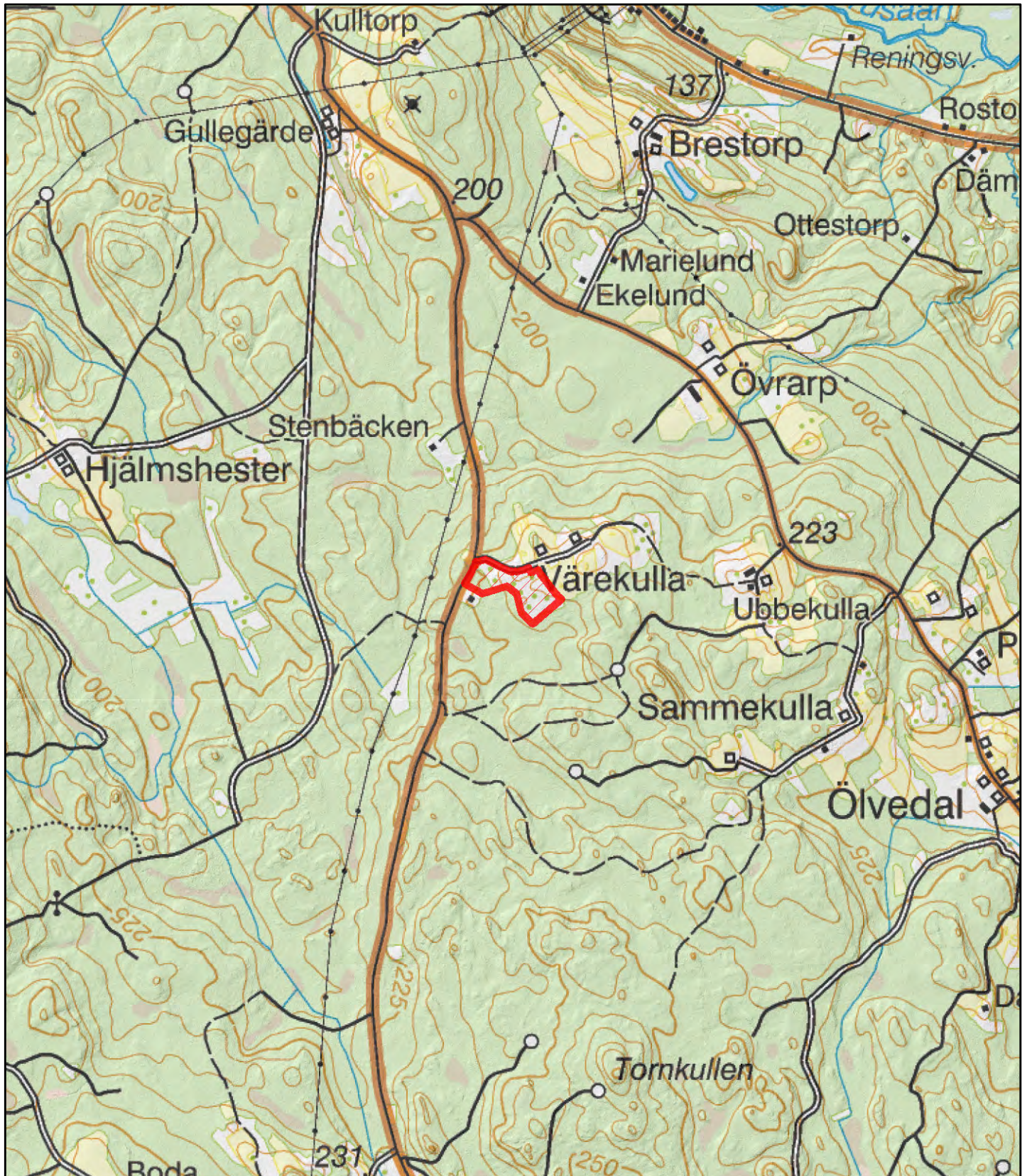
Kartbilaga (översiktskarta och naturtypskarta).

Natura 2000-område

Bilaga
översiktskarta

Värekulla

(SE0310706)

1:20 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Natura 2000-område

Värekulla

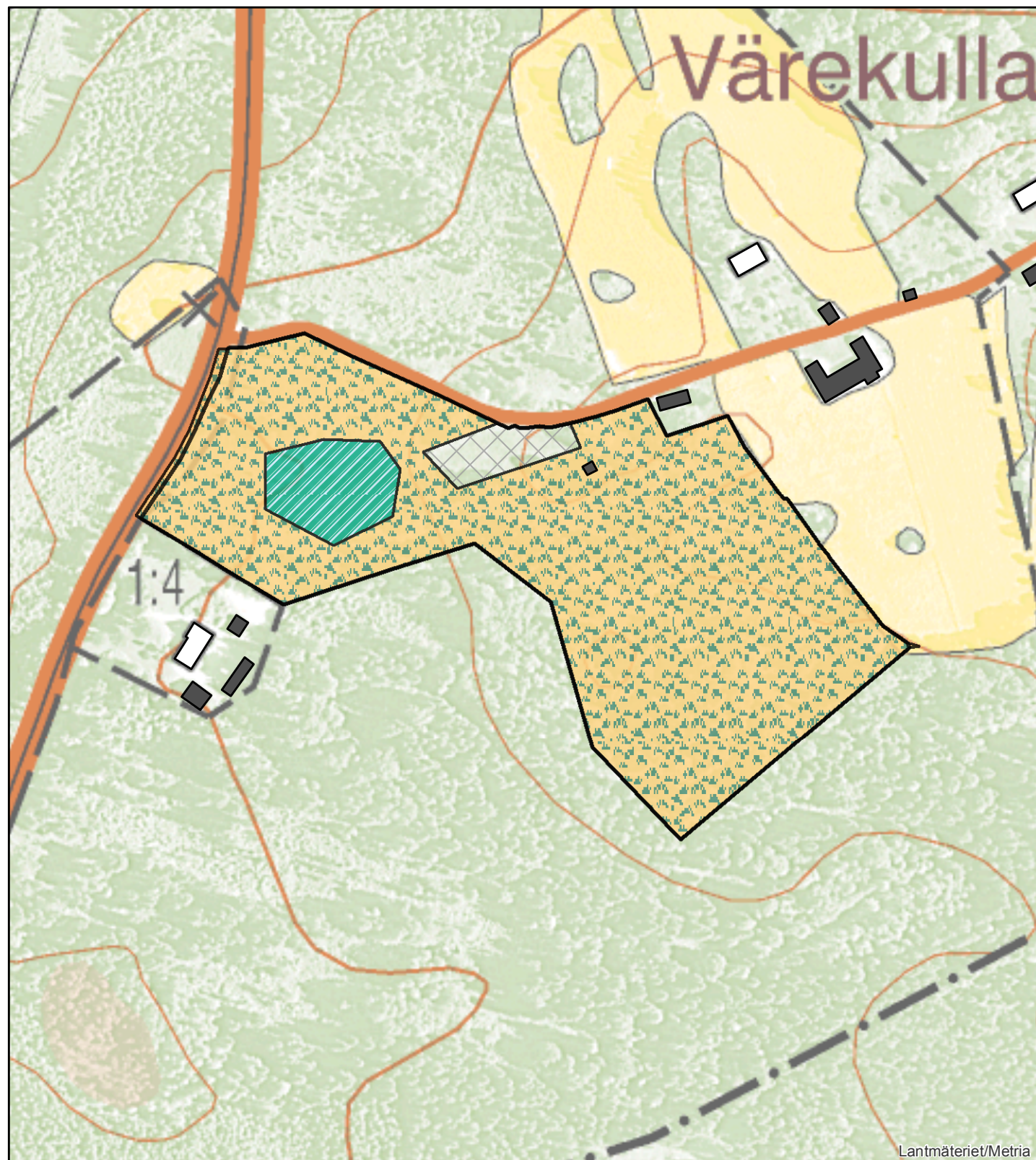

Natura 2000-område

Värekulla

(SE0310706)

Bilaga
naturtypskarta

Naturtyper

- Silikatgräsmarker (6270)
- Fuktängar (6410)
- Ej Natura 2000-habitat

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

0 25 50 75Meter

